

Figuur 1. Afrikaantjesperceel in Wapse (Drenthe)

Afrikaantjes voor biologische bestrijding en bio-energie

Weijnand Saathof

HLB Wijster

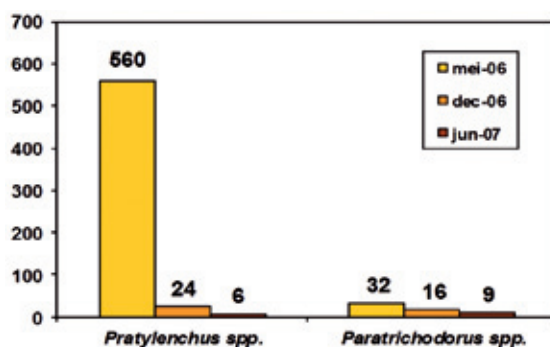
De Provincie Drenthe heeft de laatste jaren veel aandacht besteed aan het terugdringen van de milieubelasting in de bollenteelt. HLB heeft voor de Provincie onderzoek gedaan naar het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bollentelers geadviseerd over het middelengebruik. In drie jaar tijd werd een sterke daling in de milieubelasting gerealiseerd (>75%). Vooral door de keuze van middelen met minder milieubelasting en het wegvallen van middelen werd de doelstelling ruimschoots gehaald. Er bleef voor de Provincie nog wel iets over waar ze meer grip op zou willen hebben: de chemische grondontsmetting. In de statistieken lijkt het gebruik van de grondontsmetting alleen maar toe te nemen. Daar zijn verklaringen voor: toename van aaltjesproblemen, strengere wetgeving rond AM en de bestrijding van knolcyperus. Volgens onderzoek van HLB blijkt het gebruik van de grondontsmetting in Drenthe lager te liggen dan uit de statistieken valt af te lezen, maar de Provincie wil het gebruik toch nog verder terugdringen. Zij kwam daarvoor met een stimuleringsbeleid, waarbij telers gedurende twee jaar werden gesubsidieerd als ze Afrikaantjes gingen telen in plaats van de grond te ontsmetten. In die periode (2006-2007) stond er ongeveer honderd hectare Afrikaantjes in Drenthe.

Op 25 verschillende monsterlocaties werden voor en na de teelt aaltjesmonsters genomen om het effect van dit gewas in de praktijk aan te tonen. De

aaltjesresultaten op de Afrikaantjespercelen waren zeer positief (Figuur 2) en lieten de telers zien dat het echt werkt.

Toen de subsidiekraan van de Provincie dicht ging stopten de meeste bollentelers toch weer met de teelt van Afrikaantjes, vanwege de hoge teeltkosten en extra landhuur. HLB heeft daarom samen met Proeftuin Noordbroek het idee gelanceerd om het gewas te gelde te maken door het in de herfst af te maaien en er biogas van te winnen. Dit zou telers over de streep kunnen trekken om het gewas toch in te zetten. Het onderzoek naar deze vorm van energiewinning is in 2011 gestart en de eerste resultaten zijn positief.

Op een proefperceel in Drenthe werd meer dan 8 ton drogestof per hectare geoogst. Het ingezaaide *Tagetes*-ras was Nemamix, het

Figuur 2. Gemiddeld aantal *Pratylenchus* spp. en *Trichodorida*-aaltjes per 100 ml grond, voor (mei 2006) en na (december 2006 en juni 2007) de Afrikaantjesteelt.

type dat snel groeit en veel massa vormt. De resultaten van de gasproeven toonden aan dat de gasopbrengst van dit perceel op ongeveer 2700 m³ per hectare kan worden geschat. Gelet op de stijgende energieprijzen kan dit een belangrijke

compensatie betekenen voor deze biologische bestrijdingsmethode. De komende jaren zal uit onderzoek moeten blijken of de Afrikaantjesteelt nog meer drogestof op kan leveren en of de praktijk het nu wel ziet zitten met dit gewas.

Figuur 3. Eerste machinale oogst van Afrikaantjes op een perceel in Drenthe (november 2011).